

Oranje luchten, roodstreepspanners en satijnlichtmotten

Bezoek uit het zuiden

Midden oktober werd West-Europa getraakteerd op opvallend hoge temperaturen. Een orkaan, die nu eens niet op de Caraïben afstevende, maar regelrecht richting Ierland ging, stuwde warme lucht voor zich uit richting het vasteland van Europa.

Op 15 oktober bezocht menigeen het strand in badkleding in plaats van een zuidwester. Op de maandag erop sprak het KNMI van de warmste 16 oktober sinds het begin van de officiële metingen. Op de dinsdag verplaatste een langgerekt front van warme lucht uit Zuid-Europa zich over een brede zone noordwaarts. Die lucht bevatte roetdeeltjes afkomstig van de grote bosbranden in Portugal en stoffijn zand uit de Sahara. De oranje omfleurde zon werd die dag in ons land uitgebreid gefotografeerd. Een uniek weerkundig verschijnsel was een feit. Zou dit bijzondere weer invloed hebben op de insectenfauna, was bij mij de vraag die opkwam.

Zuidelijke soorten

Op woensdag 18 oktober keerde de weerkundige rust terug in ons land en 's avonds ging ik met collega-nachtvlindersaars op onze vaste monitoringlocatie in de Amsterdamse Waterleidingduinen nachtvlinders vangen. En ja hoor, we ving drie zeldzame trekvlinders uit zuidelijke streken: twee exemplaren van de roodstreepspanner (*Rhodometra saccharia*) en één van de satijnlichtmot (*Palpita vitrealis*). Ik plaatste de waarnemingen op Facebook met de vraag of er meer waarnemingen van beide soorten gedaan waren. Al gauw stroomden er reacties binnen van vlindersaars die beide soorten die dag of zeer recent gevangen hadden. Boswachter Luc Knijnsberg ving zelfs 11 roodstreepspanners in de duinen bij Bakkum. Maar ook uit Alphen aan den Rijn, Oegstgeest, IJmuiden en via Waarneming.nl ook uit andere delen van de westelijke helft van ons land kwamen meldingen. In België was er een opvallend toenemend aantal roodstreepspanners (meded. Wim Veraghtert) en in Zuid-Engeland

Alle waarnemingen van satijnlichtmot en roodstreepspanner uit de periode 15-30 oktober.

doken maar liefst tweehonderd van deze spanners op in één lichtval. Het vermoeden van een invasie van zuidelijke trekvlinders in West-Europa werd bevestigd. Rob de Vos meldde op facebook, dat hij circa dertig jaar geleden ook een invasie van roodstreepspanners had waargenomen. Naast genoemde soorten had ook de zeldzame zuidelijke grasuil (*Mythimna vitellina*) dit jaar in oktober een opvallende piek. Niet alleen vogels reageren dus op sterke luchtstromingen, ook vlinders zijn gevoelig voor dit soort weerkundige invloeden.

Tekst:
Ben Kruijsen

Ben Kruijsen

De melding van onder andere deze satijnlichtmot leidde tot veel reacties van mensen die ook zuidelijke soorten hadden gezien.

Luc Knijnsberg

Luc Knijnsberg ving elf roodstreepspanners in de duinen bij Bakkum.